

Syntaks og semantik

Lektion 12

15 april 2008

Abstrakt syntaks Environment & store Udtryk Variabel-erklæringer Kommandoer Scoperegler Statisk binding

Blokke

- 1 Abstrakt syntaks for **Bip**
- 2 Environment-store-modellen
- 3 Aritmetiske og boolske udtryk
- 4 Variabel-erklæringer
- 5 Kommandoer minus procedurekald
- 6 Scoperegler
- 7 Statisk binding

Bip = **Bims** + blokke og parameterløse procedurer:

Kom: $S ::= x := a \mid \text{skip} \mid S_1; S_2 \mid \text{if } b \text{ then } S_1 \text{ else } S_2$
 $\mid \text{while } b \text{ do } S$
 $\mid \text{begin } D_V \ D_P \ S \text{ end} \mid \text{call } p$

ErkV: $D_V ::= \text{var } x := a; D_V \mid \varepsilon$

ErkP: $D_P ::= \text{proc } p \text{ is } S; D_P \mid \varepsilon$

- lokale erklæringer af variable (**ErkV**) og procedurer (**ErkP**) i en blok
- variable *initialiseres* ved erklæring
- semantikken af *procedurekald* afhænger af **scope-regler**
- *bogen* beskæftiger sig både med **dynamisk** og **statisk** scope
- vi lægger mest vægt på *statisk* scope her

3/18

- brug for ny tilstandsmodel for at kunne erklære variable
 - før: **Tilstande** = **Var** \rightarrow \mathbb{Z}
 - nu: **Var** \rightarrow **Loc** \rightarrow \mathbb{Z}
 - **Loc**: **lokationer**; lager-adresser
- \Rightarrow en tilstand (**env_V**, **sto**) beskrives ved:
- env_V** variabel-environment

- hvilken adresse er en given variabel bundet til?
 - **Env_V** = **Var** \cup {next} \rightarrow **Loc**
 - next peger til næste *frie* lokation
 - for os: **Loc** = \mathbb{Z}
 - opdatering:
- $$\text{env}_V[x \mapsto \ell](x') = \begin{cases} \text{env}_V(x') & \text{hvis } x' \neq x \\ \ell & \text{hvis } x' = x \end{cases}$$

sto store

- hvilken værdi indeholder en given adresse?
- **Store** = **Loc** \rightarrow \mathbb{Z}
- opdatering: $\text{sto}[\ell \mapsto v](\ell') = \begin{cases} \text{sto}(\ell') & \text{hvis } \ell' \neq \ell \\ v & \text{hvis } \ell' = \ell \end{cases}$

4/18

$[\text{plus}_{\text{bss}}]$	$\frac{\text{env}_V, \text{sto} \vdash a_1 \rightarrow_a v_1 \quad \text{env}_V, \text{sto} \vdash a_2 \rightarrow_a v_2}{\text{env}_V, \text{sto} \vdash a_1 + a_2 \rightarrow_a v}$	hvor $v = v_1 + v_2$
$[\text{minus}_{\text{bss}}]$	$\frac{\text{env}_V, \text{sto} \vdash a_1 \rightarrow_a v_1 \quad \text{env}_V, \text{sto} \vdash a_2 \rightarrow_a v_2}{\text{env}_V, \text{sto} \vdash a_1 - a_2 \rightarrow_a v}$	hvor $v = v_1 - v_2$
$[\text{mult}_{\text{bss}}]$	$\frac{\text{env}_V, \text{sto} \vdash a_1 \rightarrow_a v_1 \quad \text{env}_V, \text{sto} \vdash a_2 \rightarrow_a v_2}{\text{env}_V, \text{sto} \vdash a_1 * a_2 \rightarrow_a v}$	hvor $v = v_1 \cdot v_2$
$[\text{parent}_{\text{bss}}]$	$\frac{\text{env}_V, \text{sto} \vdash a_1 \rightarrow_a v_1}{\text{env}_V, \text{sto} \vdash (a_1) \rightarrow_a v_1}$	
$[\text{num}_{\text{bss}}]$	$\text{env}_V, \text{sto} \vdash n \rightarrow_a v$	hvis $\mathcal{N}[\![n]\!] = v$
$[\text{var}_{\text{bss}}]$	$\text{env}_V, \text{sto} \vdash x \rightarrow_a v$	hvis $\text{sto}(\text{env}_V(x)) = v$

5/18

ErkV: $D_V ::= \text{var } x := a; D_V \mid \varepsilon$

- erklæringer **modificerer** env_V (pga. nye variable) og sto (pga. nye værdier til nye variable)

⇒ transitionssystem:

- konfigurationer

$$\Gamma_{D_V} = \mathbf{ErkV} \times \mathbf{Env}_V \times \mathbf{Store} \cup \mathbf{Env}_V \times \mathbf{Store}$$

- slutkonfigurationer $T_{D_V} = \mathbf{Env}_V \times \mathbf{Store}$
- dvs. konfigurationer $(D_V, \text{env}_V, \text{sto})$ og $(\text{env}_V, \text{sto})$

$[\text{var-erkl}_{\text{bss}}]$

$$\frac{\langle D_V, \text{env}_V[x \mapsto \ell][\text{next} \mapsto \text{new}(\ell)], \text{sto}[\ell \mapsto v] \rangle \rightarrow_{D_V} \langle \text{env}'_V, \text{sto}' \rangle}{\langle \text{var } x := a; D_V, \text{env}_V, \text{sto} \rangle \rightarrow_{D_V} \langle \text{env}'_V, \text{sto}' \rangle}$$

hvor $\text{env}_V, \text{sto} \vdash a \rightarrow_a v$ og $\ell = \text{env}_V(\text{next})$

$[\text{tom-var-erkl}_{\text{bss}}]$ $\langle \varepsilon, \text{env}_V, \text{sto} \rangle \rightarrow_{D_V} \langle \text{env}_V, \text{sto} \rangle$

- **big-step**: variabel-erklæringer sker i ét hug
- **new** : **Loc** → **Loc** giver næste lokation; $\text{new}(\ell) = \ell + 1$

6/18

- også procedure-environment $env_P \in \mathbf{Env}_P$, til at holde styr på *procedurer*
- med tilhørende big-step-semantik for procedure-erklæringer $(\Gamma_{DP}, \rightarrow_{DP}, T_{DP})$
- **men det snakker vi om senere**
- dvs. **procedure-environment** env_P , **variabel-environment** env_V og **store** sto
- men kommandoer **kan ikke ændre** env_V og env_P !
- ⇒ transitioner på formen $env_V, env_P \vdash \langle S, sto \rangle \rightarrow sto'$
- dvs. konfigurationer **Kom** \times **Store** \cup **Store**
- og slutkonfigurationer **Store**

7/18

- [ass_{bss}] $env_V, env_P \vdash \langle x := a, sto \rangle \rightarrow sto[\ell \mapsto v]$
 hvor $env_V, sto \vdash a \rightarrow_a v$ og $env_V(x) = \ell$
- [skip_{bss}] $env_V, env_P \vdash \langle \text{skip}, sto \rangle \rightarrow sto$
- [comp_{bss}]
$$\frac{env_V, env_P \vdash \langle S_1, sto \rangle \rightarrow sto' \quad env_V, env_P \vdash \langle S_2, sto' \rangle \rightarrow sto'}{env_V, env_P \vdash \langle S_1; S_2, sto \rangle \rightarrow sto'}$$
- [if-sand_{bss}]
$$\frac{env_V, env_P \vdash \langle S_1, sto \rangle \rightarrow sto'}{env_V, env_P \vdash \langle \text{if } b \text{ then } S_1 \text{ else } S_2, sto \rangle \rightarrow sto'}$$

 hvis $env_V, sto \vdash b \rightarrow_b tt$
- [if-falsk_{bss}]
$$\frac{env_V, env_P \vdash \langle S_2, sto \rangle \rightarrow sto'}{env_V, env_P \vdash \langle \text{if } b \text{ then } S_1 \text{ else } S_2, sto \rangle \rightarrow sto'}$$

 hvis $env_V, sto \vdash b \rightarrow_b ff$

8/18

$$[while-sand_{bss}] \quad \frac{env_V, env_P \vdash \langle S, sto \rangle \rightarrow sto'' \quad env_V, env_P \vdash \langle while \ b \ do \ S, sto'' \rangle \rightarrow sto'}{env_V, env_P \vdash \langle while \ b \ do \ S, sto \rangle \rightarrow sto' \quad \text{hvis } env_V, sto \vdash b \rightarrow_b tt}$$

$$[while-falsk_{bss}] \quad env_V, env_P \vdash \langle while \ b \ do \ S, sto \rangle \rightarrow sto \quad \text{hvis } env_V, sto \vdash b \rightarrow_b ff$$

$$[blok_{bss}] \quad \frac{\langle D_V, env_V, sto \rangle \rightarrow_{DV} \langle env'_V, sto'' \rangle \quad env'_V \vdash \langle D_P, env_P \rangle \rightarrow_{DP} env'_P \quad env'_V, env'_P \vdash \langle S, sto'' \rangle \rightarrow sto'}{env_V, env_P \vdash \langle begin \ D_V \ D_P \ S \ end, sto \rangle \rightarrow sto'}$$

9/18

```
begin var x:= 0;
      var y:= 42
      proc p is x:= x+3;
      proc q is call p;
      begin var x:= 9;
            proc p is x:= x+1;
            call q;
            y:=x
      end
end
```

- dynamisk binding af variable og procedurer: $y = 10$
- statisk binding af variable og procedurer: $y = 9$ (hint: det er et andet x !)
- også muligt: *statisk* binding af variable og *dynamisk* binding af procedurer, og omvendt

10/18

- **statisk** binding af variable og procedurer: ved procedurekald skal anvendes det variabel- og procedure-environment der fandtes ved *erklæringen*
- ⇒ procedurer skal **huske** env_V og env_P
- ⇒ **$Env_P = Pnavne \rightarrow Kom \times Env_V \times Env_P$**
 - (**$Pnavne$** : procedurenavne)
 - dvs. **Env_P** består af partielle afbildninger $p \mapsto \langle S, env_V, env_P \rangle$
 - S : procedure“kroppen”
 - env_V, env_P : variabel- og procedure-environment da p blev erklæret
 - en **rekursiv definition!**
 - big-step-semantik:
 - tilstande **$ErkP \times Env_P \cup Env_P$**
 - sluttilstande **Env_P**
 - transitioner \rightarrow_{DP}

11 / 18

$$\begin{array}{l}
 [\text{proc}_{\text{bss}}] \quad \frac{env_V \vdash \langle D_P, env_P[p \mapsto (S, env_V, env_P)] \rangle \rightarrow_{DP} env'_P}{env_V \vdash \langle \text{proc } p \text{ is } S ; D_P, env_P \rangle \rightarrow_{DP} env'_P} \\
 [\text{proc-tom}_{\text{bss}}] \quad env_V \vdash \langle \varepsilon, env_P \rangle \rightarrow_{DP} env_P \\
 [\text{call}_{\text{bss}}] \quad \frac{env'_V[\text{next} \mapsto \ell], env'_P \vdash \langle S, sto \rangle \rightarrow sto'}{env_V, env_P \vdash \langle \text{call } p, sto \rangle \rightarrow sto'} \\
 \qquad \qquad \qquad \text{hvor } env_P(p) = (S, env'_V, env'_P) \\
 \qquad \qquad \qquad \text{og } \ell = env_V(\text{next})
 \end{array}$$

12 / 18

Procedurer med parametre

- 8 Referenceparametre
- 9 Rekursion
- 10 Værdiparametre

13/18

At udvide **Bip** med procedurer med én **referenceparameter**:

Kom: $S ::= x := a \mid \text{skip} \mid S_1; S_2 \mid \text{if } b \text{ then } S_1 \text{ else } S_2$
 $\mid \text{while } b \text{ do } S$
 $\mid \text{begin } D_V \ D_P \ S \text{ end} \mid \text{call } p(y)$

ErkV: $D_V ::= \text{var } x := a; D_V \mid \varepsilon$

ErkP: $D_P ::= \text{proc } p(\text{var } x) \text{ is } S; D_P \mid \varepsilon$

- **referenceparametre**: den **formelle** parameter x er en *reference* til *adressen* på den **aktuelle** parameter y
- (klares ved pointers i C)
- Eksempel:

```
begin
    var y:=3;
    proc p(var x) is x:= x+1;
    call p(y)
end
```

$\Rightarrow y = 4$

14/18

- procedure-environment:

$$\mathbf{Env}_P = \mathbf{Pnavne} \rightarrow \mathbf{Kom} \times \mathbf{Var} \times \mathbf{Env}_V \times \mathbf{Env}_P$$

- skal huske navnet på den formelle parameter
- at **erklære** procedurer:

$$[\text{proc}_{\text{bss}}] \quad \frac{\text{env}_V \vdash \langle D_P, \text{env}_P[p \mapsto (S, x, \text{env}_V, \text{env}_P)] \rangle \rightarrow_{DP} \text{env}'_P}{\text{env}_V \vdash \langle \text{proc } p(\text{var } x) \text{ is } S; D_P, \text{env}_P \rangle \rightarrow_{DP} \text{env}'_P}$$

$$[\text{proc-tom}_{\text{bss}}] \quad \text{env}_V \vdash \langle \varepsilon, \text{env}_P \rangle \rightarrow_{DP} \text{env}_P$$

- at **kalde** procedurer:

$$[\text{call-ref}_{\text{bss}}] \quad \frac{\text{env}'_V[x \mapsto \ell][\text{next} \mapsto \ell'], \text{env}'_P \vdash \langle S, \text{sto} \rangle \rightarrow \text{sto}'}{\text{env}_V, \text{env}_P \vdash \langle \text{call } p(y), \text{sto} \rangle \rightarrow \text{sto}'}$$

hvor $\text{env}_P(p) = (S, x, \text{env}'_V, \text{env}'_P)$,
 $\ell = \text{env}_V(y)$ og $\ell' = \text{env}_V(\text{next})$

15/18

$$[\text{call-ref}_{\text{bss}}] \quad \frac{\text{env}'_V[x \mapsto \ell][\text{next} \mapsto \ell'], \text{env}'_P \vdash \langle S, \text{sto} \rangle \rightarrow \text{sto}'}{\text{env}_V, \text{env}_P \vdash \langle \text{call } p(y), \text{sto} \rangle \rightarrow \text{sto}'}$$

hvor $\text{env}_P(p) = (S, x, \text{env}'_V, \text{env}'_P)$,
 $\ell = \text{env}_V(y)$ og $\ell' = \text{env}_V(\text{next})$

Problem: dén regel **tillader ikke rekursive procedurekald**

- fordi env'_P er procedure-environmentet fra **før p blev erklæret**

Løsning: ny regel:

$$[\text{call-ref-rec}_{\text{bss}}] \quad \frac{\text{env}'_V[x \mapsto \ell][\text{next} \mapsto \ell'], \text{env}'_P[p \mapsto (S, x, \text{env}'_V, \text{env}'_P)] \vdash \langle S, \text{sto} \rangle \rightarrow \text{sto}'}{\text{env}_V, \text{env}_P \vdash \langle \text{call } p(y), \text{sto} \rangle \rightarrow \text{sto}'}$$

hvor $\text{env}_P(p) = (S, x, \text{env}'_V, \text{env}'_P)$,
 $\ell = \text{env}_V(y)$ og $\ell' = \text{env}_V(\text{next})$

(kan også klares ved at modificere $[\text{proc}_{\text{bss}}]$ i stedet (**hvordan?**))

16/18

At udvide **Bip** med procedurer med én **værdiparameter**:

Kom: $S ::= x := a \mid \text{skip} \mid S_1; S_2 \mid \text{if } b \text{ then } S_1 \text{ else } S_2$
 $\mid \text{while } b \text{ do } S$
 $\mid \text{begin } D_V \ D_P \ S \text{ end} \mid \text{call } p(a)$

ErkV: $D_V ::= \text{var } x := a; D_V \mid \varepsilon$

ErkP: $D_P ::= \text{proc } p(\text{var } x) \text{ is } S; D_P \mid \varepsilon$

- **værdiparametre**: den **formelle** parameter x bliver til en lokal variabel i proceduren, med *startværdi* = værdien af den **aktuelle** parameter

• **Eksempel**: begin
 $\quad \text{var } y := 3;$
 $\quad \text{proc } p(\text{var } x) \text{ is } x := x + 1;$
 $\quad \text{call } p(y)$
 end

$\Rightarrow y = 3$

17/18

- **procedure-erklæringer** (uændret):

$[\text{proc}_{\text{bss}}] \quad \frac{\text{env}_V \vdash \langle D_P, \text{env}_P[p \mapsto (S, x, \text{env}_V, \text{env}_P)] \rangle \rightarrow_{DP} \text{env}'_P}{\text{env}_V \vdash \langle \text{proc } p(\text{var } x) \text{ is } S; D_P, \text{env}_P \rangle \rightarrow_{DP} \text{env}'_P}$

$[\text{proc-tom}_{\text{bss}}] \quad \text{env}_V \vdash \langle \varepsilon, \text{env}_P \rangle \rightarrow_{DP} \text{env}_P$

- **procedurekald**:

$[\text{call-val}_{\text{bss}}] \quad \frac{\text{env}'_V[x \mapsto \ell][\text{next} \mapsto \text{new}(\ell)], \text{env}'_P \vdash \langle S, \text{sto}[\ell \mapsto v] \rangle \rightarrow \text{sto}'}{\text{env}_V, \text{env}_P \vdash \langle \text{call } p(a), \text{sto} \rangle \rightarrow \text{sto}'}$
 hvor $\text{env}_P(p) = (S, x, \text{env}'_V, \text{env}'_P)$,
 $\text{env}_V, \text{sto} \vdash a \rightarrow_a v$ og $\ell = \text{env}_V(\text{next})$

$[\text{call-val-rec}_{\text{bss}}] \quad \frac{\text{env}'_V[x \mapsto \ell][\text{next} \mapsto \text{new}(\ell)], \text{env}'_P[p \mapsto (S, x, \text{env}'_V, \text{env}'_P)] \vdash \langle S, \text{sto}[\ell \mapsto v] \rangle \rightarrow \text{sto}'}{\text{env}_V, \text{env}_P \vdash \langle \text{call } p(a), \text{sto} \rangle \rightarrow \text{sto}'}$
 hvor $\text{env}_P(p) = (S, x, \text{env}'_V, \text{env}'_P)$,
 $\text{env}_V, \text{sto} \vdash a \rightarrow_a v$ og $\ell = \text{env}_V(\text{next})$

18/18